

05
K71

1773

Чин Халг Республикасынын беш иллий мунасибетин

М. С. АХУНОВ экинчи
Америка Республикасынын
Умурак Кытайлыгын

ТАИВ.

Рисунг В.с. ТЕРНАВСКИ

К И Р П И

№ 18 (54) БАКЫ, СЕНТЯБР 1954

„КОММУНИСТ“ газетинин нэшри.

Гиймәти 1 м. 50 гәп.

АЛМАН ХАЛГЫ (Аденауэрэ вэ ишғалчы янкилэрэ): — Шәрги вэ Гәрби Алманиянын гардашлыг әли белә сых бир-ләшәндә, Алманиянын дүшмәнләри онлары айыра билмәзләр.

Алмания Демократик Республикасынын сатирик журналы „Фришер винд“дән.

ХӨБӘРДАРЛЫГ

— Чәнаб Америка назири, әһтиятлы олун, бу чүр иштаһа сиздән габагкылары мөһв әдиб.

„Нейес Дейчланд“ гәзетиндән.

ТӘВӘЛЛҮД ИЛИ

Күнәшли яз сәһәридир,
Күл-чичкәлә күлүр шәһәр.
Мән достумла еридикчә
Көнүл ачыр кен күчәләр...
Севинч долу лөвһәләрлә
Бәзәнмишдир бүкүн һәр ян.
Чөлләр бою парылдайыр
Ер шумлаян полад котан.
Чай үстәки фабрика да
Курулдайыб, сәс салыр бах.
Бу сәс бир хош мусиги тәк
Гәлбимиздән верир сораг.
Көйләр айдын, ләкәсиздир,
Күнәшлидир өз вәтәним.

Йолдашымдан сорушурам:
— Нечә яшым олар мәним?
Достум дөнүб алнымдакы
Гырышлара бахыр бир ан.
— Сән алтмышы аддамысан...
Хәтиринә кәлир йәгин
Бу фабрика гурулан ил.

Ярым әср ишләмисән
Сән бурада, ярым әср.

Чаваб вериб йолдашыма
— Янылырсан, — дедим — анчаг.
Яшымызы өлчүрсәнсә
Бизим ени тәгвимә бах.

Алманиянын яранмасы
Гүввәт верир достум, мәнә.
Гырх бешинчи илин майы
Язылмышдыр юрдумузун
Бу севимли тарихинә...

Тәбәссүмлә күлүмсәйиб,
Достум деди:— чаванын биз,
Бир әбәди сәадәтчин
Гой бирләшсин әлләримиз!.

ФРАНСҮ ХАННЕМАН

Тәрчүмә әдәни Ислам СӘФӘРЛИ

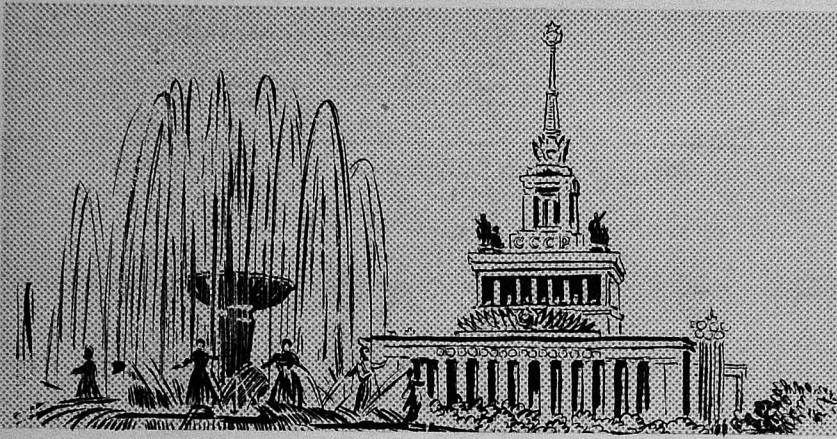

ОНЛАРЫН ГОРХДУГУ ЕМАНӨ КАПИТАЛ

Алмания Демократик Республикасынын сатирик журналы „Фришер винд“дән.

СЭРЖИДЭН ЯЗЫРАМ...

(Колхозчу Мэммэд дайынын мэхтубларындан)

Агрин алым, эмоглу! Бу мэхтубу Москвадан язырам. Умумиттифаг кэнд тэсэррүфаты сэркисиндэн. Үч күндүр ки, бурадаям. Сэрки нэ сэрки, ека бир шөһәрди. Эвлэри, күчэлэри, гэстинсэси, троллейбусу...

Эмоглу, бу үч күндэ сэркидэ о гэдэр мараглы, антигэ шейлер көрүб эшитмишэм ки, гырх күн, гырх кечэ нагыл элэсэм мэн дэ йорулмарам, сэн дэ. Мэн нэлэ сэркени, нечэ дөйрлэр, атүстү кэммишэм. Нэр көрдүйүмэ тамаша этмэйэ мачал олмайыб, чүнки көрдүклэринин нэр биринэ диггэтлэ бахсан, көрөк дохсан күн, дохсан кечэ бурада ланкийэсэн. Эмоглу, бурада новуз көрүшэм, 796 фэввараси вар, нэрэси дэ он мэртэбэ эв нүндүрлүйүндэ вурур. Павильон көрүшэм, нэ учу вар, нэ бучагы... Таванына баханда папанын башындан дүшүр...

Эмоглу, бурада „Кристал“ адлы бир ат көрүшүм, тэк башына 8 автомобиллин йүкүнү чэкиб апарыр. „Самсон“ дейилэн донузун ағырлыгы ярым тондан артыгдыр. Бурада памидор колу вар, нэр шахында 6—7 килограм мэхсул этишиб. Бадымчанын бирини бишир, бир аилэ есин, дойсун. Чэкиси ики килограмдан да артыгдыр. Балгабар көрүшүм, нэр бири элли килограм. Мүхтэсэр, нэ дейим... Бирчэ өзүм оуду ки, бунлары этишадирэн эллэр вар оусун!

Эмоглу, бурада бир кечи вар, мэни лап нэйран эдибдир. Бизим гызыл инэк бойдадыр. Суткада да 8 литр сүд верир. Ону көрөндэ Масаллы районунун инэклэри ядыма дүшдү. Үрэйимдэ дедим: „Саг оласан бэлэ кечи, сэн Масаллынын инэклериндэн гейрэтлисэн“. Элэ бу вахт көрдүм Масаллы районундан „9 Январ“ вэ Телман адына колхозла-

рын сэдэрлэри нүсейновла Мэчидов кечийэ бахыб бир-бирини дүмүскүйлэрлэр. Өзүмү онларын анына вердим. Дедим: „Нэ, бу кечийэ нэ сөзүнүз вар?“. Онлар чаваб вермэдилэр, көзлэрини дөйө-дөйө дуруб тамаша этдилэр. Мэн соршудум: „Көзүнүз нийэ дөйүрсүнүз, кор-кор, көр-көр. Бу кечи сизин инэк-лэрдэн...“

Мэчидов мэним сөзүмү кэшиб: „Элэ биз дэ инэклэр барасиндэ фикирлэширик, — деди. — О тэрэфдэ бир инэк көрүшүк, ады „Зозулядыр“. 300 күндэ 12.761 литр сүд верир“. Нүсейнов да: „Эһсэн бэлэ инэкларэ!“ дейэ йоллашынын сөзүнү тэслиг этли. Мэчидов үрөкдэн яныгы бир аһ чэкиб диллэнди: „Зозуля“ эһсэн демэийн ери вар. Бэс бизэ нэ демэк лазымдыр? Мэслэн, Телман адына колхозун 58 инэи 365 күндэ 12.100 литр сүд вериб“. Нүсейнов Мэчидовун сөзүндэн хошланмады: „Ахы мөндэ нэ тагсыр вар, йэгин „Зозулянын“ чинси яхшыдыр“ деди.

„Хейр, сэнв эдирсиниз, — дейиб, мэн онун сөзүнү кэсдим. — Эсл иш малы бэслэмэкдэ-дир. Кечин о тэрэфэ, Сэфэралиев районундан кэтирилмиш „Дурна“ илэ „Гашгар“ адлы чамышлара тамаша эдин. Баханлар „маладес“ дейир.“ Гоюлар олан тэрэфэ тамаша эдэндэ соршудум: „Ай масаллылар, сизин районда зебу инэклеринин ағырлыгы нэ гэдэр олар?“ — Дедилар: „150—160 килограм“. Дедим: „Инди кедэк сизэ Херсон вилайэтиндэн кэлэн меринос гоюну көстэрим, ағырлыгы сизин инэк-лэрдэн дэ 6 килограм чоудур. Нэр гырхымында 17—18 килограм юн верир...“

Сэркидэ, Евлах районундакы Сабир адына колхозун тэсэррүфат бригадири, адашым, Мэммэд Сэфэрова раст кэллим. Хош-бешдэн сонра мэнэ деди ки, нэр гутудан 95 килограм барама көтүрдүйү үчүн ону сэркийэ кэмэйэ көндөриблэр. Дедим: „Адаш, эмэйинэ көрө чох саг ол, амма нэлэ өйүнмэ, өзбэк вэ түркмэн гардашлар нэр гутудан 110 килограм барама көтүрүблэр“. Мэммэд деди: „Көрүшэм дэ, сиррлэрини өйрөнмишэм дэ. Кэлэн ил көрөрсэн адашын бурада нэ фэган эдэчэк“. Дедим: „Элэ исэ көрүб өйрөндиклэриндэн Зэрдаб, Норадиз, Балакан инэкчилэринэ дэ өйрэт, кэлэн ил үзүгара олмасынлар“.

Эмоглу, сэркидэ өзүмэ ики яхшы дост тапмышам. Бирн өзбөкдир, бири рус, өзү дэ Волга тэрэфдэн кэлиб, бир ердэ кэзиб сэркийэ тамаша эдирик. О күнлэри өзбэк достумуз бизи чайханаларына гонаг апармышды. Бөһ-бөһ!. Элэ бил лап өзбэкистанын тэн ортасындасан. Ерин мэдүм, бир янда лаваш, бир янда көз үстэ бишэн дөймэ кабаб, масхурада көй чай... алтымызда дөшөкчэ, бөйрүмүздэ мутаккэ, кеф чэкишик... Волгадан кэлэн достумуз да бизи гарпыза гонаг этди. Этишдиридийн гарпызаларын бирини кэтириб кэсди. Бир дилиминнн үчүмүз ейиб, дойдуг, бир аз да артыг галды. Билирэм инан-

маячгасан. Дейчэксэн, о гарпыз нэ бойдаймыш, бир дилиминдэн үч адам доур. Эмоглу, сэнин ээиз чанын үчүн, гарпызын ағырлыгы нэ аз, нэ чох, ики пут ярымдан үч кирвэнкэ дэ артыг иди... Достумун гарпызыны ейэндэ үрэйимдэ дейирдим: „Сабирабад илэ Шахор колхозчулары бурада олуб, бу дэсткапы көрсэйдилэр. сэркийэ үч-дөрд килограм ағырлыгында чыр гарпыз көндөриб өзлэрини бэ-нам этмэздилэр“.

Ейиб ичэндэн сонра хэтримизэ папирос дүшдү. Дедим: „О да мэним бойума. Кедэк бизим павильона, папиросларымыза бахын, бэйинин, сечин, сонра кедиб дүкандан алаг...“ Амма дейимэ пешман олдум, чүнки бизим павильонун стендлариндэ „Север“ вэ „Памир“ папиросундан башга көзүмүзэ неч нэ даймади. Гонагларым да тэачүблэниб дедилар: „Ай дост, бэс наны сизин этирли Азэрбайчан түтүнүндэн назырланан „Футбол“, „Бакы“, „Казбек“ папиросларыныз?“ Эмоглу, бунлар хырда нөгсан олса да, амма снэ дэ нөгсандыр, бунлар олмасайды даһа яхшы оларды...

Эмоглу, сэркидэ һамйерлиларимин яхшы ишлэрини көрөндэ о гэдэр севинмишэм ки, аз галырды чыртыг вуруб ойнаам. Бизим павильона кэлэнлар Абшерон колхозчуларынын этишдиридийн ээфэранын этринэ валеһ оудулар. Дунянын нэр тэрэфиндэн кэлэн гонаглар „Азэрбайчан“ чинсли барама этирэн Рэим Нүсейнова, өз тракторунда эсаслы тэмир этмэдэн 20 ил шэйлэйн Элигулу Салимова „спасибо“ дейирлар.

Имишли машин-һейванларлыг стансиасынын бэслэдийн меринос чинсли гоюлар, бу ишдэ даһа чох сариштэсэн олан Воронеж, Херсон вэ тачик колхозларынын гоюларын-дан керри галыр. Өзбэкистан памбыгчыларынын өзлэри бизим памбыгчыларын габийлэйэтинэ һейран галылар. Азэрбайчанда этишдирилэн „Шэрг“, „Арандэни“, „Севинч“ адлы бугдалар һамынын севинчнэ өзбэк олубуар.

Дейирэм, эмоглу, каш сэркидэ бизим республиканын дан бир тичэрэт павильону олайды... Губанын аг алмасындан башламыш Абшеронун гара шаньсына гэдэр, Кэдэбэй балындан тутмуш „Арандэни“ бугдасынын чэрэйнэ гэдэр республиканын кэнд тэсэррүфат мэхсуллары бурада сатылайды. О вахт сэркийэ кэлэнлар гэдэр тамаша этдиклэрини дадына да бахыб бизэ эһсэн дейэрдилэр...

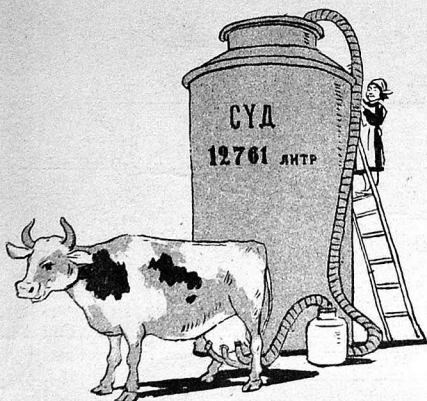
Эмоглу, вахт йох, демэйэ дэ сөз чох. Нечэ дейэрлэр:

Дэрлар мурэккэб олса, мешэлэр гэлэм
Йүз дэфтэр язсам да сөзүм вар мэним.

Һэлэлик бу гэдэр. Бу яхынларда көрүшүб сэнэ һэр шейи ерли-ериндэ данышарам. Сөзүмүн ахырында дейирэм: бу дэм-дэсткапы дүзэл-дэнлерин өмүр узун олсун, сэркени нэр ил ени-ени шейларэ долдурсунар, биз да көрөк, көзүмүз даһа да ачылысын, тэчрүбэмиз чохалсын, өз тэсэррүфатымыз даһа да йүксэлдэк.

Гоһум-эграбия салам сөйлэ!

Мэммэд дайынын мэхтубуну дүзэлдиб
чапа верди ОРУЧ ГОШГАРЛЫ

М.Ә. МӨЧҮЗ

1934

1954

Бәдбәхт о кимсәдир ки, йығар
малы сандыға,
Хәрч эйләмәз ериндә, кечәр
өмрү яридән.
Бейнин йорулду, чөрткә габа-
ғында сүбһү шам,
Һасил нә олду бәс сәнә бу
дарра-даридән?

Арвадын билсә язы
Өзү язар кағызы,

Варлы ейәр кәбабы, йохсул
чәкәр эзабы,
Үзкөрәнлик эдирсэн сән
ашикар, илаһи!

Дуанәвисдә кәшфү кәрамәт ахтарма.
Бүюр һәмәмә вә лакин нәзафәт ахтарма.
Бири дейә охума, язма, кетмә мәдрәсәйә,
Онун сөзүндә-безиндә ләягәт ахтарма.
Әрүн мезачини тап, гайнананла рәфтар эт,
Гапы-гапы доланыб, фалчы өврәт ахтарма.
Айын ону, он үчү бирди, көр бу күн ишүви.
Сәбаһә гойма ишүн, яхшы саәт ахтарма.

Охуюр рус гадыны,
Анлар элмин дадыны,
Бизим һачы кишиләр
Язаммаз өз адыны.

Бир хәстәханә милләт үчүн этмәдин бина,
Нахошлар өлдү күчәдә, бахдын кәнаридән,
Нә милләтә, нә дөвләтә бир хидмәт эйләдин,
Бир һушә кәл, дадаш, кечә кечди гәраридән!

Чүн мәним зәһләм кедәр чох наләвү әфганидән,
Аһү-зарин ришәсин гәт' эйләйин Иранидән,
Һәр нә байгуш вар вәтәндә, шейхдән, ә'янидән
Олмаса мүмкүн пичаг, гарнын сөкүн дырнаг илә.

„Дүняйә рәғбәт эйләмә“ — ваиз дейир, әчәб
Һаин әбасы, күркү, кәнизи, гулами вар.
Йүз һийлә илә хәлги сояр, зәһримар эдәр,
Баин-һәмә дейәллә беһиштдә мәғами вар.

Бизи сатыр сизә бир кәллә
гәнд үчүн молла
О гәнд ишләнә ярәб ясында
молланан.

Дедим: бәлайи-һаһандыр о
инкилис, әй душт,
Бәлайә сохма өзүн, кәл бә-
ланы бошла, кәдә.

Вәтәниз чисмиди, сиз дә вәтәнә чан кимисиз,
Разы олмун гала чансыз вәтән, әй чани-вәтән!
Олмайыб шад, үзү күлмүб әфсус, әфсус!
О замандан ки, олуб Мө'чүзә Иран вәтән.

ИНИ АНТ

Гасым Исмаилов район коммунал тәсәруфат шө'бәсинин мүнәсиби Әлиев, мүдирин отагына дахил олуб:

— Тәфтиш гуртарды, йолдаш Пашаев, — деди, — мүфәттиш акт тәртиб эдир, сәнин дә адыны акта салыб, мәним дә.

— Биздән нә языйб? Нә, шәхсән мәндән? — Языб ки, биз вәзифәмиздән истифадә эдәрәк, өзүмүздән аз верки тутмушуг. Тәкчә сәнин аягында 515 манат пул галыр.

Пашаев истәһза илә күүлүмсәйиб деди: — Элә мүфәттишлардан чох көрмүшүк, бала, о пәлә мәни танымыр. Мәнә Имашгулу дейәрләр, мән дә ондан элә бир акт язарам ки, кәлдий йолуну азар. Де көрүм о, даһа һансы идарәләрдә тәфтиш апарыб?

— Әманәт кассасы илә ичтимаи-тә'минат шө'бәсиндә.

Пашаев бир ан фикирләшиб ериндән галхды:

— Чох яхшы, мән бу саат о идарәләрин мүдирләрини тапыб, бу ишә әнчәм чәкәрәм.

— Нирсләнмәйин, йолдаш Пашаев, бирлән элиниздән хата чыхар! — дейә мүнәсиб онун габагыны кәсди. Пашаев:

— Хейр, хата чыхмаз, мән дә акт язачагам, билдинми?.. Акт!..

О нирслә күчәйә чыхыб раст кәлдий адамлардан ичтимаи-тә'минат шө'бәсинин вә әманәт кассасынын мүдирләрини хәбәр алды... Сорак вердиләр ки, Сүлейманов илә Зейналов мейманхананын гарышында нәрд ойнайырлар... Пашаев онлары тапды, дәрләшдиләр вә үчлүкдә гәрәра кәлдиләр: Малийә Назирлинин верки рүсумлар идарәсинин баш мүфәттиши Нейбәт Мәммәдовун үстүнә элә бир шәр атсынлар ки, онун яздыгы актларын кәсәри олмасын.

Достлар үчү дә хейли фикирләшдиләр, амма бир шей тапмадылар.

— Сәс салаг ки, мейманханада огурдуг әдиб.

— Инанмазлар.

— Акт тәртиб эдәк ки, бурада гызларә са-ташыб.

— Неч инанмазлар, дейәрләр гоча киши-дир!..

Пашаев башыны гашыды:

— Билирсиниз, достлар, нә вар, инди сәрхошлугла чиди мүбаризә эдиләр. Акт тәртиб эдәк ки, Мәммәдов нәр күн сәрхош олур, мейманханада дава салыр, район әһалисинин истираһәтиги позур!..

— Бу тәдбир нәр үчүнүн хошуна кәлди. Тә'чили оларак акт тәртиб олунду, машинада язылды, 7—8 сурәти чыхарылды вә нәр бири сәлигә илә пакетә гоюларак, мәркәзи тәшкилатларә көндәрилди!..

Актын бир сурәтини дә Пашаев янмаян кассасына гоюб өз-өзүнә деди: «Бах, адамын атасыны белә индырарлар, сән язмайдын, мән дә язмайдым. Инди көрәк сәнин актынын кәсәри олачаг, я мәним!»

Б. ТАЛЫБОВ

КИРПИ (Иляс Әфәндиәвә): — Сәһнәмизә ени бир аилә кәтирдийиниз үчүн чох саг олун! Яхын кәләчәкдә бундан да яхшы вә мөһкәм бир аилә яратмагла, тамашачылары севиндирәмәйинизи көзләйрин.

БӘС НӨЙИНИЗ ЧАТМЫР?

Мәрәә районунун Сүндү кәндидәйик. Колхоз сәдри Ибини Агаларов кәндин ениликләриндән, колхозчуларын көзәл иш нүмунәләриндән ағыз долусу данышыр:

— Адамларымыз ишә чох чан яндырандырлар, онларә «ишә чыхын» демәк ләзим дейил. Гушлар нәлә ювасында чугуудамыш, тарлададырлар. Әкин планыны, бичин планыны вахтында еринә етирирләр. Бу ил мәнсулумуз да пис олмады. Варлы вә мэдәни һяят сүрүрүк.

Мән онун сөзүнү кәсдим.

— Варлы яшамагыныза инанырәм!..

Колхоз сәдри сөзүнә давам эдәрәк:

— Варлы да яшайырыг, мэдәни дә. Кәндимиздә тез-тез той олур, чалырыг, ойнайырыг, нәрдтахтамыз да вар. Мәдәнийәт иши илә лап Фүзули өзү мәшгулдур.

— Һансы Фүзули?

— Кәнд Советинин сәдри. Фүзули Новрузов

— Мәдәнийәт әвиниз дә вармы?

— Вар, вар, бир клубumuz вар, кәл көрәсән, он отагдан ибарәтдир. Бөйүк залы, сәһнәси, клубун габагында кәндин булағы фәварә вурур.

— Кедәк бахаг! — дейә, колхозун партия

тәшкилаты катиби Алы Мүслүмов да өзүнү ирәли верди.

Биз кәндин ахар-бахарлы ериндә диварлары һөрүлмүш, анчаг ярымчыг галдыгындан бир нечә ери учуб төкүлмүш бөйүк бинанын янына кәлдик. Һөркүнүн үстүндә от битмишди. Колхоз сәдри Агаларов диварын үстүнә чыхды.

— Көрүрсүнүз, нә көзәл клуб олачаг, бах, бу тамаша залына кәндимизин бүтүн чаматыны ерләшдирмәк олар. О отагларда китабхана, гираәтхана, өзфәдлийәт дәрнәкләри дүзәлтмәк олар. Истәсәк бинанын үстүнү дә өртәрик, дөшәмә вурдурарыг, пәнчәрә вә гапы салдырыб ичарисини дә сувадарыг. Бах, тахта-шалбанмыз вар, әһәнкимиз вар, дөвләтиндән пулумуз да чохдур. Элә билирсиниз бачарыгымыз чатмыр, хейр, бачарыгымыз да вар.

— Инди ки, нәр шейиниз вар, бәс нә үчүн клубу тикиб гуртармырсыныз?

Онлар фикрә кетдиләр, ән нәһайәт колхоз сәдри дилләнди:

— Вахтымыз-мачалымыз чатмыр, бачы гызы! Йохса элә билирсән тәнбәллик үзүндән бу бойда бинаны ярымчыг гоюмушуг?!

М. СУЛТАНОВ

ГЫШ КӘЛИР

Ени Сураханы гәсәбәсиндә олан «8 Март» адына мэдәнийәт әвиндә кинонун икинчи сәансы башланан кими, нарын ягыш яғамагә башлады!..

Киноя әһтиятлы кәләнләр чәтирләрини ачыб башларына тутдулар. Әһтиятсыз кәләнләр исә шикәйт әтмәйә башладылар:

— Әкәр бура гыш бинасыдырса, нийә ягыш тәпәмизә төкүлдур, әкәр яй бинасыдырса, бу дам нөйә ләзимдыр?

— Нә гәдәр Мирзоян инсафа кәлмәйиб, ягыш тәпәмизә ягачаг.

— Мирзоянның ягыша нә дәхли вар?

— Чүнки Ленин районунун 3-чү тә'мир-ин-

шаат канторунун рәиси Мирзоян гышын ахынлашыгыны яндыдан чыхарыб, үч айдыр вә'дә верир, амма тә'мирә башламыр. Әввәл-дур дейирди ки, мөктәбләрин тә'мирини гуртарым, сонра бураны тә'мир эләчәйәм, бир аз кечмиш базарын тә'мирини бәһанә эләди. Инди дә башы гарышыб гәлянааты дүкәнларынын тә'миринә, дейир: «Мәдәнийәт әви гачмыр ки?»

Ягыш шиддәтләндикчә наразылыг артырды. Мәдәнийәт әвинин директору, пулларыны жери тәләб эдән тамашачыларын элиндән яха гуртармаг үчүн кино будаксында кизләнмәк истәди, анчаг киномеханик ону ичәрийә буррахмады.

— Чаныныза языгыныз кәлсин, ичәридә динә гәдәр су вар, ток сизн өлдүрәр. Директорун элләри янына дүшдү.

Һәмишә зарафат әтмәйи севән киномеханик мүдирин көнлүнү ачмаг үчүн деди:

— Билирсиниз нә вар, йолдаш директор, бу бәладан гуртармагын ики чарәси вар: я кәрәк Мирзоян йолдашы баша салаг ки, инсафын олсун, гыш кәлир, я да мәдәнийәт шө'бәсинин һесабына салондакы ерләрин сайы гәдәр чәтир вә сырыгылы пенчәк алыб тамашачыларә пайлаяг, онлар да бу ил гышда ягыш алтында йсланыб сәтәләчәм олмасынлар!..

Ә. ӘММӘДОВ

— Бизим мүдир тәнгидә нә үчүн белә союгганлы гулаг асыр?
 — Гулага долуб. Сәһвини бойнуна алачаг, сонра енә өз билдийини эдәчәк.

ТУТУЛМАЯН ОҖРУ

(Маштага району нагылларындан)

Бире вар иди, бире йох иди, Маштага районунда бир прокурор варды, бир дә Мәмәдди кәндиндә огурулга мәшүл олан Баба һәсәнбала оғлу.

Күнләрин бир күнү Баба һәсәнбала оғлу шикаре чыыр. О, Мәмәдди кәндиндә ашан Сабит Мәмәдзовун эвинә кире, кишинин илләр узуну алын тәри илә гәзаныб йыгдыгы эв шейләрини йыгышдырып апарыр өз эвинә. Сабит Мәмәдзов бир башына дөйүр, бир дизинә, һарай-гышгырыг салыр, бүтүн кәнд эһли толланыр. Она мәсләһәт көрүләр ки, кет прокурора шикаят элә, оғруну тут-сун, чамаатын чаны динчәлсин.

Сабит Мәмәдзов кедир шикаятә. Аз кедир, чох кедир, дәрә, тәпә дүз кедир, ахырда кәдир чыыр прокурорун имаратинә. Башына кәлән гәзават-гәдәри нагыл эдир. Көзүнә дөндүйүм Маштага район прокурору йолдаш М. Гараев, Баба һәсәнбала оғлуну чагыртдыр, истинтаг, соргу-суал башланыр. Баба һәсәнбала оғлу бүтүн тагсырыны бойнуна алыр. «Бәли, — дейир, — о кишинин эв шейләрини мән огурамшыам». — «Бәс нийә огурамшыам?» — «Огурамшыам да, адам нә үчүн огулар?»

Прокурор, Баба һәсәнбала оғлундан изаһат алараг ону йола салыр, иши дә шкафа гоюб агзыны бәрк-бәрк гыфаллайыр.

Бу чинаһәт иши Маштага район прокурорунун шкафында ятмагда, Баба һәсәнбала оғлу да өз кефини чәкмәкдә олсун, сизә хәбәр верим Сабит Мәмәдзовдан.

Бәли, Сабит Мәмәдзов һәр күн кедир, кәдир, прокурорун башына дәнк элайир ки,

«оғруну тутмурсан-тутмурсан, һеч олмәзса мәнни эв шейләрини ал, вер өзүмә».

Прокурор көрүр шикаятчи тутдугуну бурахан адам дейил, яхасындан эл чәкмәйчәк. Фикирләшир, фикирләшир, иши башындан эләмәк гәрарына кәдир, пакета гоюб өтүрүр Маштага район миллис шө'бәсинә.

Район миллис шө'бәсинин рәиси Әлиев йолдаш да Баба һәсәнбала оғлуну чагыртдыр. Соргу-суал тәздән башланыр. Баба һәсәнбала оғлу бурада да прокурорун янында дедийи сөзләри тәкарар эдир: «Сабит Мәмәдзов эв шейләрини мән огурамшыам, емишәм, үстүндән су да ичмишәм, гайтарасы дейиләм, вәссалам—шүд тамам».

Маштага район миллис шө'бәсинин рәиси Әлиев йолдаш да Баба һәсәнбала оғлундан изаһат алыр вә ону нарахат этдийинә көрә үзр истәйиб, эвләринә йола салыр. Огурулан шейләрини истәйән Сабит Мәмәдзова исә дейир: «Бу изыгдан нә истәйирсиниз. Киши кими тагсырыны бойнуна алды, гуртарды кетди. Даһа өлдүрмәйчәйик ки?»

Район миллис шө'бәсинин рәиси Әлиев йолдаш да көрүр ки, Сабит Мәмәдзов тутдугуну бурахан дейил, яхасындан да эл чәкмәйчәк, чәнчәлдән башыны гуртармаг үчүн, күнү-күндән шишмәйә башлан чинаһәт ишини Баки миллис идарәсинә өтүрүб, чаныны мәс'улийәтдән гуртарыр. Баки миллис идарәсиндән дә иши көндәриләр Баки шәһәр прокурорлуғуна. Иш дә доланыр, шейләри огурулан Сабит Мәмәдзов да.

Көйдән үч алма дүшдү. Бире Маштага район прокурору Гараев, бире район миллис шө'бәсинин рәиси Әлиев, бире дә Баба һәсәнбала оғлуна чатды.

Э'ЛАН

Кировабад шәһәри, Әзизбәйов күчәси, 192 нөмрәли эвин һәйәтиндә, гоншулуғунда яшан вә о тәрәфләре йолу дүшән вәтәндашларә хәбәрдарлыг эдилер ки, өзләрини гудузулга гаршы пейвәнд этдирсинләр.

Пейвәнд этдиран вә этдирмәйән вәтәндашлар, тарчалан Арташес Сәркисянын сахладыгы итләрин гәфләтән һүчүмундан горунмаг үчүн һәйәтә, күчәйә чыхан заман элләринә узун чомаг көтүрсүнләр, чибләрини ири дашла долдурсунлар.

Итләрин вә ит саһибинин элиндән миллис мұвәккилийиңә, эвләр идарәсинә шикаят этмәк мәсләһәт көрүлмүр. Чүнки адлары һеч

бир ит дөфтәриндә олмаян, сәһәрдән ашхама гәдәр күчәдә вейиләнән он баш авчарканын Арташесә мәхсус олдуғуну вә итләрин эһалиә эзийәт вердийини о идарәләр яхшы билир.

Итләрин һүчүмуна мәр'уз галанлар һәкимә мұрачатәт әтмәдиләр. Бу яхын күнләрлә авчаркаларын галдыгы үч вәтәндәш мұаличә олунмагдадыр.

Вәтәндашлар, сәһһәтинизи горуну!
 Өзүңүзү гудузулуға гаршы пейвәнд этди-рин!

КИРОВАБАД ШӘҖӘР САН-ЭПИД
 СТАНЦИЯСЫ

ШӘРТИ ШУМДА КӘСӘК...

Бәдәнимдәки сәпмәләр мәнә элдән салмәшды. Һәкимләрин мәсләһәтинә көрә Толстой күчәсиндәки дәри-зәһрәви хәстәликләри диспансеринә кәлдим. Коридорда гаршыма чыхан тибб бачысы элимдәки кағыз-куғуза бахдыгдан сонра, гаршысында даиндығмыз отағы көстәрәк деди:

— Баш һәким Шөвкәт ханымын кабинәси-дир. Кедиб дәрдинизи сөйләйә биләрсиниз.

Гапыны тыгылдадыб ичәри дахил олдум. Шөвкәт ханым кағызларыма бахыб деди:

— Йолдаш хәстә, сәни гәбул әтмәйинә эдәчәйәм, амма аталар демишкән, шәрти шум-да кәсәк ки, хырманда ябалашмаг. Сән дә о бири хәстәләр кими сонрадан башымызә чәнчәл ачмаясан. Шәртимизин биринчиси будур, әйиндәки алт палтарлары вә ятаҗағыны вахтында дәйишдирә билмәсәк биздән ичмә-мәсэн.

— Белә нийә?

— Паһо, бу олмәды ки, агзымда сәнә бир аләм сөз данышдым. Чүнки палтар юан ери-миз йохдур, Баки шәһәр сәһийә шө'бәсинин мүдире Мәмәдзов йолдаш өзү шаһидир ки, мән һәр палтар юдурданда нә мүсибәт чә-кирәм. Бу шәртимизә разысанса, кечәк икин-чисинә.

— Разыям.

— Икинчи шәртимиз будур ки, палтар сах-ламаг үчүн еримиз йохдур. Әйиндәки пал-тарлары союнуб я эвинә көндәр, я да башы-нын алтына йығыб сахла.

— Яхшы, буна да разыям.

— Шәртимизин үчүнчүсү будур: емәк-ич-мәйин вахтында верилмәсә, һарай салыг гыш-гырыг гопармаячғансан, чүнки диспансердә мөтбәк йохдур. Шәһәрин о бири башында бизә дүхан кими бир ер верибләр, хөрәйи-миз орада бишир. Бә'зән хәстәләр саатларла наһар көзләмәли олулар. Әкәр һөвсәлән чатыб дөзәчәксәнә, кечәк дөрдүнчү шәртә.

Дүзү бу шәрт бир аз ағыр олса да, эләч-сыз галыб разылығмы билдирдим.

Шөвкәт ханым шәртләри бир-бир сөйлә-йди:

— Ичмәйә вә яхуд эл-үз юмаға су тапа билмәсэн бизи тагсыркар әтмә. Канализасия-миз хараб олуб, Баки сәһийә шө'бәси дә пул бурахмыр ки, тә'мир этдирәк. Дейирләр сметада пулуңуз йохдур.

— Буна да мән разы...

— Һә, инди дә ахырынчы шәртә гулаг ас: һәркаһ хәстәлийин үчүн лазым олан дәрман-лары диспансердә тапа билмәсәк һеч рундан дүшмә, дәрман сарыдан да хәчәләтлийик.

Чанымын дәрдиндән баш һәкимин бу шәр-тилә дә разылашдым.

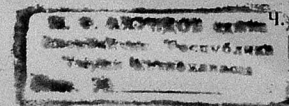
Бирдән гапы дөйүлдү. Ики нәфәр ичәри дахил олду.

— Йолдаш Асланова, мәсәлә нә ердә гал-ды. Нәчан ени биная көчүрсүнүз? Бураны бағламалығыз? — дейә дөвләт санитар мұфәт-тишлийиндән кәләнләр баш һәкимдән со-рудулар.

Баш һәким дәриндән аһ чәкиб деди:

— Башымы итирмишәм, һеч билмирәм һан-сыныза чаваб верим. Диспансерин вәзийә-тини Баки сәһийә шө'бәсинә язмагдан, ке-диб-кәлмәкдән элдән дүшүшүмә, дәрдинизә галмырлар ки, галмырлар, Чапаридзе район партия комитәсинин бұросу ишимизә бахыб гәрар чыхарды. Амма гәрара әмәл эдән олма-ды. Сәһийә Назирлийинин коллекиясында диспансерин иши мұзакәри олунду, дедиләр, үч-дөрд күнә кими диспансер һағгында гәти тәлбир көрәчәйик. Ики ай кечиб, һәлә көз-ләйирик, сорушанда да назирликдә дейир-ләр: архайин олун, коллекиянын гәрары вар, инанмырсынызса протокола бахын, ики-үч күнә һәр шей өз гайдасында олачаг. Инди нә ики-үч күн гуртарыр, нә дә онларын вәди.

Ч. ТАҒЫЗАДӘ

ҺӨРМӘТЛИ КИРПИ!

Журналымыздакы „Көһнә сөһбәт“ сәрлөвһәли фел’етону охдуг. Саатлыда вә республикамызын башга районларында баш вердн бәзи „гәмәдийәләрлә“ таныш олдуг. Бәли, сиз һаглы олараг язырсыныз ки, сүннәт тою, пирә кетмәк, фала бахдырмаг кими ишләр көһнә сөһбәтдир. Элә биз дә бунун тәрәфдарыйыг. Одур ки, сизә мұрачәт эдиб, тәзә бир „гәмәдийә“ һаггында хәбәр вермәк истәйирик.

Һөрмәтли Кирпи, бу „гәмәдийә“ узаг районларын бириндә йох, лап гулагынызын дибиндә олудур. Бу ил яйда, Багы шәһәриндә, Мустафа Сүбһи күчәсиндәки 61 нөмрәли эвдә яшяан тичарәт ишчиси коммунист Гейбулла Гүдрәт оғлу вә оғлуна мисли-бәрабәри олмаян бир сүннәт тою этмишдир. Дейләнләрә көрә тойда хейли, адам иштирак этмиш вә Гейбулланын нәзәрдә тутдугундан беш-алты зат артыг пул топланышдыр. Магазин мүдирләри вә сатычылардан башга, тичарәтлә элагәси

олмаян адлы-санлы адамлар, мәс’ул вәзифәләрдә ишләйән коммунистлар вә мәдәнийәт хадимләри дә бу „гәмәдийәдә“ фәал иштирак этмишләр.

Гогаг эвиник юхары башында Азәрбай-

чан ССР Мәдәнийәт Назирлийиниң мәктәпләр шөбәси мүдирли Ибраһим Мирзәев, Чапаридзе район комсомол комитәсинин бүрө үзүв С. Әлиев вә башгалары отурмушдулар. Тоюн мусиги тәртибатына Дөвләт Консерваториясынын гочаман мүәллим, коммунист Мәммәд Гулиев рәһбәрлик эдирди. Соло һиссәләрини Дөвләт Филармониясынын солисти Әбулфәт Әлиев ифа эдирди. Инди өзүнүз көрүрсүнүз ки, белә бир танымыш, һөрмәтли шәхсләрин иштиракы илә кечтирилән сүннәт тоюну башга „гәмәдийәләрлә“ мұгайсә этмәк олмаз!

Һөрмәтли Кирпи! Бу мәктубу сизә язмагла демәк истәйирик ки, узаг районлардакы „гәмәдийәләр“ язанда, Багыдакы „гәмәдийәләр“ дә унутмаясыныз.

Сизин И. МИРЗӘДАЙЫ

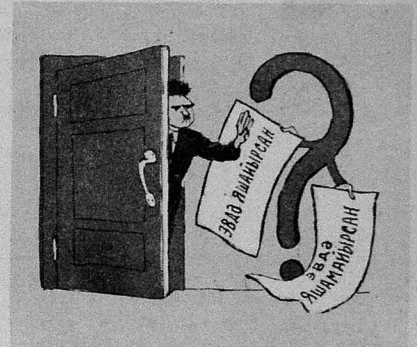
КИРПИ ГАРДАШ!

Ворошилов районү 201 нөмрәли эвләр идарәсинин мүдирли Бекназаровдан хәлиш этдим ки, мәнә арайыш вер, кедим, Вәтән мұһарибәси чәһбәләриндә һәлак олан әримин ушагларына чатасы пенсияны алым. О, үзүмә баһараг күлдү вә деди: „Сиз кимсиниз вә һарада яшайырсыныз?“ Дедим:

Йолдаш Бекназаров, нечә йә’ни кимә вә һарада яшайырам, мәни танымырсыныз? Үзәйр һачыбәйов күчәсиндәки 13 нөмрәли эвимизә азмы кәлмисиниз?“ Деди: „Хейр. Сәһв салырсыныз. Сән вә гызын Фәридә ики ил бундан габаг эв дәфтәриндән позулмусунуз вә о эвдә яшамырсыныз!“. Мән әввәл шүбһәләндим. Дедим беләк доғрудан да о эвдә яшяан биз дейлик, бизим кәлмиздир. Тез йүйүрдүм үнван бүросуна. Йохлатдырдым. Мәнә рәсми арайыш вердиләр ки, сиз ийирми едди илдир о эвдә яшайырсыныз. Арайышы кәтириб Бекназарова көстәрдим, күлдү. Деди: „Мән екаликдә кәшинин сөзүнә инанмырсыныз, бир парча кағыз а инанырсыныз. Мән дейшәм яшамырсыныз, демәк яшамырсыныз!“.

О, сөзүнү гуртармамышды ки, эвләр идарәсинин мұһасиби, Бекназаровун имзаладығы кағызы мәнә тәрәф узадыб деди: „Елена Рәһимова, сентябр айынын эв кирәйсидир. Букүч верин...“

Кирпи гардаш! Хәлиш эдирәм Бекназаровдан сорушун көрәк, о мәнән һансы эвин кирәйсини истәйир. Әкәр мән о эвдә яшайырамса, бас нә үчүн мәнә арайыш вермир ки, кедим пенсиямы алым. Йох, яшамырамса, бас бу нә эв кирәйсидир?

Елена РӘҺИМОВА

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

Журналымызын 15-чи нөмрәсиндә „Әлиәйри адашлар“ сәрлөвһәли фел’етонда Ағдам районундакы Маленков адына колхозун сәдри Әли Хәлилов, ферма мүдирли Әли һачыев вә кәнд Совети сәдри Әли Әлиевин сахтакарлыгла мәшғул олуб, колхоз әмлакыны дағымалары һаггында язылмышды.

Ағдам район прокурору Чавадов йолдаш редакциямыза көндәрдийи мәктубда, йохлама заманы фактларын тамамилә доғру чыхдығыны вә мұгәссирләрин мәс’улийәтә чәлб олундугуну билдирмишди. Байтар һәким Хәвәр һачыевая вә вәзифәләринә мәс’улийәтсиз янашан бир сыра башга адамларә инзибати чәза верилмишди.

Ләнкәран районундакы Ленин адына колхозун бригадирли Күләга Султановун вә Каганович адына колхозун ферма мүдирли Киши Кишиевин кәнд тәсәррүфат артели Низамнамәсини кобудчасына позмалары һаггында алдығымыз мұхбир мәктубу район ичрайийә комитәси тәрәфиндән йохланылмышдыр.

Бригадир Күләга Султанов колхоз әмлакына гәсд этдийинә көрә сәккиз ил һәбс чәзасына мәнқум эдилмиш, ферма мүдирли Киши Кишиевә исә инзибати чәза верилмишди.

Рәссам А. ӘЛЧИН

МУҲАЗИРЭЧИЛӘР АРАСЫНДА СӨҲБӘТ

— Дейирләр ки, сән мөвһумата инанырсан?
— Валлах-биллах, о очаг һаггы, йох!

Редактор—Әвәз Садыг. Редакция һей’әти: Сүлейман Рүстәм, Сәбит Рәһман, Сүлейман Мәликов, Казым Казымзадә, Гулам Мәммәдли, Рза Шәһвәләд.

„Коммунист“ гәзәтинин наشري. Редакциянын адреси: Багы, Коммунист күчәси, 11/13, 4-мү һаны, 2-чи мәртәбә. Тел. 3-17-27. Абуна гиймәти: алағмы 3 манат.

ФГ 66757. Сифарин № 649. Тиражы 40.000. Кағыз форматы 70×105½. Чап үзмәләмиш 29 X 54

Азәрбайҗан ССР Мәдәнийәт Назирлийинин 26 комиссар адына мәтбәәси. Багы, Әли Байрамов күчәси, № 3.

Авропа тәһлүкәсизлик мәсәләсинин Америка үсулу илә һәлли